

Sygn. akt III U 358/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 października 2014r. w Suwałkach

sprawy **S. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

w związku z odwołaniem S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 8 maja 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 358/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 08.05.2013r. odmówił S. S. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;

- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił S. S. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 14 lat 3 miesiące i 2 dni. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania Zakład przyjął za udowodnione na dzień 01.01.1999r. okresy składkowe i nieskładkowe w ilości 25 lat.

W odwołaniu od tej decyzji S. S. domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Jednostce Wojskowej w H. i (...) Sp. z o.o. R.. Podniósł, że nie jest w stanie przedłożyć świadectw pracy w warunkach szczególnych, ponieważ zakłady pracy, w których pracował, już nie istnieją.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych podnoszonego w odwołaniu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w R.od 14.04.1998r. do 31.12.1998r. (8 miesięcy 17 dni), ponieważ odwołujący się nie przedłożył formalnego świadectwa pracy na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ponadto w punkcie 8 ogólnego świadectwa pracy z dnia 15.02.1999r. (złączonego do odwołania), pracodawca nie wskazał, że S. S. wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Ponadto w sytuacji uwzględnienia spornego okresu zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych, odwołujący się tak nie będzie legitymował się 15-letnim okresem tego rodzaju pracy. We wniosku o emeryturę, zgłoszonym w dniu 22.02.2013r. oświadczył, że nie jest członkiem OFE.

Wyrokiem z dnia 02.10.2013r. Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił odwołanie S. S.. Sąd Okręgowy doliczył do stwierdzonego przez ZUS stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 20.05.1996r. do 16.07.1996r. w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego. Jednakże nie było to wystarczające do stwierdzenia 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Sąd I instancji nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia odwołującego się od 14.04.1998r. do 15.02.1999r. w (...) Sp. z o.o. R.na stanowisku ostrzacz – mechanik oraz okresu zasadniczej służby wojskowej, którą odwołujący się odbywał od 06.10.1975r. do 08.10.1976r., pracując w tym czasie jako murarz – betoniarz. Ostatecznie Sąd Okręgowy oddalił odwołanie uznając, że S. S. nie legitymuje się co najmniej 15 letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych. Po przesłuchaniu bowiem świadka B. A., która zeznawała na okoliczność pracy odwołującego się w (...) Sp. z o.o. R.uznał, że w spółce tej odwołujący się nie pracował w szczególnych warunkach.

W wyniku apelacji S. S. Sąd Apelacyjny w Białymstoku uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Suwałkach. Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd I instancji w ogóle nie odniósł się do wniosku w przedmiocie przesłuchania świadków A. C. i M. C. (1), co do spornego okresu od 06.10.1975r. do 08.10.1976r. Stwierdził jedynie, że zgodnie z przepisami, jak i orzecznictwem Sądu Najwyższego, okres zatrudnienia w wojsku nie jest zaliczany do pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego taki powód odmowy uwzględnienia do pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w Jednostce Wojskowej w H. jest zdecydowanie niewystarczający. Odnosnie zaś pracy odwołującego się w (...) Spółce z o.o. Ruta Tartak to Sad Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy niezasadnie oddalił wniosek dowodowy w przedmiocie przesłuchania B. G. (1) uznając, że okoliczności, na które miała zeznawać, zostały wyjaśnione całości. Zgodnie bowiemz art. 217 §3 kpc Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Natomiast wyjaśnienie okoliczności ma nastąpić zgodnie z wynikiem zgodnym z twierdzeniem strony, która je zgłosiła. Niedopuszczalne jest więc pominięcie wniosku dowodowego w sytuacji, gdy Sąd stoi na stanowisku, że dotychczas przeprowadzone dowodowy nie przemawiały za wykazaniem przez stronę swoich racji.

Wskazał więc Sąd Apelacyjny, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ma przesłuchać zawnioskowanych przez odwołującego się świadków na okoliczność pracy świadczonej przez niego w Jednostce Wojskowej, w szczególności czy świadczona podczas służby wojskowej praca odbywała się w ramach stosunku pracy i czy została wymieniona w Wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. Celowe jest też przesłuchanie świadka wskazanego w odwołaniu na okoliczność rodzaju pracy świadczonej przez wnioskodawcę w (...)

Sp. z o.o. w R.. Dopiero po przeprowadzeniu tych dowodów Sąd Okręgowy oceni, czy odwołujący się spełnia przesłankę co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W zaleceniach Sąd Apelacyjny wskazał również, iż Sąd Okręgowy powinien wszechstronnie ocenić, czy odwołujący się w wyżej wymienionych okresach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych na stanowisku wymienionym w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia, pamiętając, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 01.06.2010r. II UK 21/10 (LEX 619638) dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca bowiem w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Następnie zaś Sąd I instancji będzie zobligowany zweryfikować, czy odwołujący się legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych i czy spełnia przesłanki do przyznania mu wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach na mocy art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS oraz na podstawie §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ponownie rozpoznając sprawę ustalił i zważył co następuje :

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Sporne pozostawały w sprawie dwa okresy co do tego czy odwołujący się pracował w nich w warunkach szczególnych. Pierwszy dotyczył odbywania przez odwołującego się zasadniczej służby wojskowej od 31.10.1974r. do 08.10.1976r. Za okres od 8.10.1975r. do 08.10.1976r. odwołujący się przedłożył świadectwo pracy z dnia 08.02.1977r., z którego wynikało, iż w tym okresie od 08.10.1975r. do 08.10.1976r. był zatrudniony w Jednostce Wojskowej (...) w H. na stanowisku murarz betoniarski, za stawkę godzinową. Organ rentowy nie uwzględnił tego okresu do stażu pracy. W toku postępowania odwołujący się próbował wykazać, iż w tym okresie pracował w warunkach szczególnych. Na tę okoliczność powołał się na zeznania świadków, którzy w spornym okresie odbywali z nim zasadniczą służbę wojskową. Świadczyli M. C. (2) i A. C. wskazali, iż w spornym okresie odwołujący się pracował przede wszystkim przy zalewaniu posadzek oraz przy innych pracach budowlanych jak murowanie czy tynkowanie. Pracował minimum 8 godzin dziennie, zdarzało się, że również w niedzielę.

Powyższego okresu Sąd jednak nie mógł uwzględnić do stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ odwołujący się odbywał wówczas zasadniczą służbę wojskową. Przepisy regulujące kwestie związane z pracą w warunkach szczególnych, a powołane wyżej, wyraźnie wskazują, iż odnoszą się tylko do pracowników. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06.04.2006r. III UK 5/06 (LEX 244005) stwierdził jednoznacznie, że tylko okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Poza tym Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16.10.2013r. II UZP 6/13 (LEX 1385939) w składzie 7 sędziów wskazał, iż zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym tylko do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Tymczasem odwołujący się w okresie czasu od 31.10.1974r. do 08.10.1976r. odbywał niewątpliwie zasadniczą służbę wojskową, co w świetle zeznań świadków M. C. (2) i A. C., jak i zapisów w książeczce wojskowej odwołującego się jest oczywiste. Archiwum wojskowe również potwierdziło tą okoliczność. (żadnej też

dokumentacji pracowniczej odwołującego się nie posiada). Bezpośrednio przed odbywaniem zasadniczej służby wojskowej odwołujący się natomiast nie pracował w szczególnych warunkach.

Drugi sporny okres dotyczył zatrudnienia odwołującego się w (...) Spółce z o.o. w R.od 14.04.1998r. do 15.02.1999r. gdzie pracował na stanowisku mechanika – ostrzacza, z tym że rozważaniu podlegał okres do 31.12.1998r. Zakład ten zajmował się przeróbką drewna, natomiast odwołujący się pracował jako mechanik i naprawiał urządzenia, maszyny używane w trakcie przeróbki oraz ostrzył narzędzia (noże). Rodzaj wykonywanych prac przez odwołującego się potwierdzili zeznający w sprawie świadkowie B. A. i B. G. (2).

Za powyższy okres odwołujący się nie posiadał świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Tymczasem praca ostrzacza podlegała rozważaniu z uwzględnieniem faktu, iż wykonywał ją w przemyśle drzewnym. Natomiast w Wykazie A prace związane z ostrzeniem uwzględniono w Dziale III (prace w hutnictwie i przemyśle metalowym) poz. 78 (szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne) i Dziale VII (prace w przemyśle lekkim) poz. 2 (oczyszczanie i ostrzenie walców zgrzeblarek). Natomiast działy obejmujące prace w przemyśle drzewnym nie uwzględniają pracy wykonywanej przez odwołującego się na stanowisku ostrzacza. Trzeba natomiast mieć na uwadze, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym, nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co ma i odpowiednie zastosowanie do uprawnienia do emerytury z art. 184 ustawy o FUS. Zauważyć też należy, że nawet gdyby pracę odwołującego się jako ostrzacza w spółce (...) uznać za świadczoną w warunkach szczególnych, to należy podnieść, iż w spornym okresie odwołujący się nie wykonywał tylko pracy ostrzenia narzędzi ale również czynności związane z naprawą maszyn i urządzeń służących do obróbki drewna, co jednoznacznie wynika z zeznań świadków i dokumentacji pracowniczej. Nie mógł zatem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać jednego rodzaju czynności, co stanowi jeden z podstawowych warunków zaliczenia danej pracy do wykonywanej w warunkach szczególnych. Zwykła praca mechanika nie jest zaliczana do pracy w szczególnych warunkach tylko praca mechanika w kanałach.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołujący się nie posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił wszystkich warunków do otrzymania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z tym Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/ mt